

päänsä, jos olisi suotu enemmän elonpäiviä. Naisen oli mieli ja lapsen tahto. Tuolla näette nyt tuloksen.

Korpelainen katseli taas hetkisen lähenevää laivastoa ja jatkoi yhä kiihtyvällä äänellä:

— Ja nyt tulevat ne sadoin aluksin ja tuhansin miehin tukemaan uskoa. Nyt sanon teille, miehet, mikä niillä on pohjimmaltaan mielessä. Ristin-Kiesuksen uskon avulla ne tahtovat ulottaa tänne maallista valtaansa. Ne tahtovat kukistaa meidät perinpohjin, niin ettemme enää ikinä kykenisi purjehtimaan retkille heidän maahansa. Ne haluavat pakottaa meidät valtansa alle. Ne aikovat ottaa meiltä omat jumalamme, ja kun ne on otettu, on teiltä viety ikivanha vapautenne, miehet. Ja kun niiden jalka on astunut niskallenne, olette ventovieraan veronmaksajia — vieraalle viertäjiä — orjia!

Äänettöminä katsoivat miehet tietäjänsä. Katseissa vain näkyi sanotun asian oivaltaminen.

— Ken halunnee tulla orjaksi, hän laskekoon aseensa. Ken haluaa itse isännöidä talossaan, hän taistelkoon, jatkoi Korpelainen. — Muuta keinoa en tiedä.

— En näe minäkään muuta keinoa, sanoi Salopään nuori isäntä. — Anna käskysi, Korpelainen. Teemme kuten käsket. Orjiksi emme sovinnolla rupea. Pian ovat vieraat laivat jo rannassa.

Etumaisista laivoista saattoi jo hyvin nähdä yksityiset miehet. Ja näki senkin, miten kilvet taisteluun varustauduttaessa kohosivat laivojen laidoilta miesten käsivarsille. Niiden takana välähtelivät aseet.

Korpelainen jakoi käskynsä, ja miehet riensivät niitä toimeenpanemaan. Tietäjä yksin jäi vielä vuorelle.

Hänen katseensa siirtyi etsivänä aluksesta toiseen. Hän tiesi mitä muut eivät vielä tietäneet. Aamupäivällä oli nopea pursi tuonut sanan, että vihollislaivaston matkassa oli Ruotsin kuningas ja että hänen seurassaan oli Ristin-Kiesuksen päätiestäjä, Henrikki-piispaksi sanottu. Sen laivan, jossa molemmat olivat, sen tahtoi Korpelainen löytää muiden joukosta ja panna merkille sen kulkusuunnan.

Vihdoin yhdyttikin etsijän katse muita komeamman laivan. Sen raitapurjeen takana oli kangaskatos, jonka yläpuolella liehui ristillä koristettu lippu. Lipun alla seisoi kruunukypäräinen mies, ja hänen vieressään oli toinen, jolla oli yllään valkea, kullalle hohtava viitta ja päässään kumma päähine. Heidän lähettyvillään seisoivat soturien seassa ruskeakaapuisia miehiä.

Tietäjän silmissä leimahti viha. Hänen kätensä puristuivat nyrkkiin, rystyset pingottuivat valkeiksi, ja huulilta syöksähti ilmoille loputtomien vihonjen synkeä manaus.

Hän merkitsi vielä kerran tarkkaan kuninkaan

laivan kulkusuunnan ja lähti alas vuorelta odottavien miestensä luokse. Askelet tuntuivat tavallista raskaammilta. Vihollisen voima oli suuri ja äsken oli arpa hänen kolmesti sen mieltä kysyessään hyppänyt tuhon teille.

Vihollislaivat levittäytyivät laajaan kaareen ja laskivat rantaan. Maan ja veden rajoilla alkoi tuima taistelu, jossa ei pyydetty eikä annettu armoa. Miehiä kaatui molemmilla puolilla.

Suomalaisten joukko harveni harvenemistaan. Korpelaisen pitkä miekka välähti aina siellä missä taistelu oli tuimin. Veri oli jo tahrannut hänen valkoisen pukunsa ja räiskynyt harmaalle parrallekin, mutta hänen sisunsa ei lannistunut.

Taistelun kestäessä hän tähyili yhä kuninkaan laivaa. Se pysytteli selempanä rantaan tulematta ja sieltä kuului virren veisuu.

— Tule lähemmäksi, miekkani mitan päähän! ärähti tietäjä, mutta hänen huutonsa hukkuivat aseiden kalskeeseen.

Auringon jo painuessa mailleen oli suomalaisten vihdoin väistyttävä ylivoiman tieltä. Vihollinen saarsi pienen ja väsyneen joukon.

Parisenkymmentä miestä murtautui Korpelaisen johdolla saartajien ketjun lävitse metsään. Loput näkivät taistelun turhaksi ja heittivät aseensa.

Vahvan vartijajoukon keskelle ajettut vangit keräsivät puita ja risuja ja sytyttivät nuotionsa. Niiden ääressä istuivat ja lojuivat terveet ja haavoittuneet synkkinä, sanaakaan puhumatta.

Nuotioille kantautui rannalta voittohymnin sävel ja suitsutussavun outo tuoksu. Kuninkaan laiva oli laskenut rantaan ja hietikolla kiitti Henrikki piispa pappiensa ja munkkiensa avustamana voiton antajaa.

Ilta oli jo hämärtynyt melkein yöksi.

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.

Kuoripoikien kirkkaat äänet kuuluivat kauas metsään. Kallion takana piileksivä Korpelainen siellä niitä kiukuissaan kuunteli.

Hänen pientä joukkoaan oli ajettu takaa hämärän tuloon saakka. Metsässä hän oli eksyttänyt vihollisensa ja kierrätellyt sitten äskeisen taistelupaikan lähelle kymmenisen miestä mukanaan. Kallion takaa hän näki piispan pappeineen rannalla.

Sanctus, sanctus, sanctus,
Dominus Deus Sebaoth.

— Taikovat voittonsa vahvistukseksi, kirahti hän hampaidensa raosta.

Hänen kätensä puristi miekan kahvaa ja sisimässä yltyi epätoivoisen koston halu.